II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Νοεμβρίου 1997

για την ενίσχυση που προτίθεται να χορηγήσει το Βέλγιο (περιοχή Βαλονίας) υπό μορφή πριμοδοτήσεων για την καλλιέργεια χειμερινής κράμβης που δεν προορίζεται για τη διατροφή

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(1997) 3697]

(Τα κείμενα στη γαλλική και την ολλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(98/541/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό αριθ. 136/66/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 1966, περί κοινής οργάνωσης της αγοράς στον τομέα των λιπαρών ουσιών [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1581/96 [2], και ιδίως το άρθρο 33,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1992, για την θέσπιση καθεστώτος στήριξης των παραγωγών ορισμένων αροτραίων καλλιεργειών [3], όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1422/97 [4],

αφού κάλεσε, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της συνθήκης, τους ενδιαφερομένους να της υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

Με επιστολή της 5ης Δεκεμβρίου 1994 που καταχωρήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 1994, η μόνιμη βελγική αντιπροσωπεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης, το σχέδιο ενίσχυσης που αναφέρεται ανωτέρω.

Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης κατά του εν λόγω σχεδίου ενίσχυσης, με την επιστολή αριθ. SG (95) D/3326, της 20ής Μαρτίου 1995 και κάλεσε τη βελγική κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της καθώς και τα υπόλοιπα κράτη μέλη και τους υπόλοιπους ενδιαφερόμενους, με δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [5]·

Ούτε οι βελγικές αρχές ούτε και οι τρίτοι υπέβαλαν παρατηρήσεις.

Ελλείψει λοιπόν παρατηρήσεων, κυρίως των βελγικών αρχών, οι αμφιβολίες για το συμβιβάσιμο των εν λόγω μέτρων με την συνθήκη συνεχίζουν να υφίστανται για τους κατωτέρω λόγους.

II

Τα μέτρα κατά των οποίων κίνησε η Επιτροπή τη διαδικασία με βάση το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης, συνίστανται σε πριμοδοτήσεις για την καλλιέργεια χειμερινής κράμβης που δεν προορίζεται για τη διατροφή. Η πριμοδότηση ανέρχεται σε 2 000 φράγκα Βελγίου (± 50

[1] ΕΕ 172 της 30. 9. 1966, σ. 3025/66.
[2] ΕΕ L 206 της 16. 8. 1996, σ. 11.
[3] ΕΕ L 181 της 1. 7. 1992, σ. 12.
[4] ΕΕ L 196 της 24. 7. 1997, σ. 18.
[5] ΕΕ C 142 της 14. 5. 1996, σ. 4.

Ecu) ανά εκτάριο χειμερινής κράμβης που δεν προορίζεται για τη διατροφή, και καλλιεργείται σε εκτάσεις που τελούν υπό αγρανάπαυση και λαμβάνουν πριμοδότηση στο πλαίσιο της παύσης καλλιέργειας γαιών σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία.

Η πριμοδότηση χορηγείται για μια ελάχιστη επιφάνεια ενός εκταρίου και μέγιστη είκοσι εκταρίων ανά κάτοχο εκμετάλλευσης. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης πρέπει να συμμορφωθεί προς τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

— να συνάψει σύμβαση καλλιέργειας όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 334/93 της Επιτροπής [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2991/95 [2], που καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής για τη χρησιμοποίηση των γαιών που τελούν υπό αγρανάπαυση, με σκοπό την παραγωγή πρώτων υλών για την παρασκευή προϊόντων που δεν προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου ή των ζώων,

— να τηρεί τις μεθόδους παραγωγής (λίπανση, φυτοϋγειονομική προστασία) που περιγράφονται λεπτομερώς στο «χάρτη για το περιβάλλον» για την καλλιέργεια χειμερινής κράμβης που δεν προορίζεται για τη διατροφή.

III

Στην πρόσκλησή της, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα στοιχεία και παρατηρήσεις:

Σύμφωνα με τις βελγικές αρχές, η ενίσχυση αιτιολογείται με το σκεπτικό να βρεθούν νέες αγορές και να διαφοροποιηθεί η γεωργική παραγωγή. Επιπλέον, το μέτρο, σύμφωνα με τις εν λόγω αρχές, έχει ως στόχο να συμβάλει στη μεγαλύτερη προστασία του περιβάλλοντος με την προσαρμογή μεθόδων παραγωγής που προβλέπονται στο χάρτη για το περιβάλλον.

Εξετάζοντας το σχέδιο ενίσχυσης, η Επιτροπή έφθασε στο συμπέρασμα ότι, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης υπολογίζεται σε συνάρτηση με τη μονάδα επιφάνειας, η ενίσχυση, που δεν έχει κανένα σταθερό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη του τομέα, θεωρείται ενίσχυση λειτουργίας, ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά. Σύμφωνα με τη σταθερή πολιτική της Επιτροπής, η ενίσχυση αυτή οδηγεί απευθείας στη βελτίωση των δυνατοτήτων παραγωγής και διάθεσης των εν λόγω προϊόντων από τους ενδιαφερόμενους εμπορικούς φορείς, σε σχέση με άλλους φορείς που δεν λαμβάνουν παρόμοιες ενισχύσεις (και σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο των υπολοίπων κρατών μελών).

Η εθνική ενίσχυση χορηγείται για να αποφευχθεί η παραγωγή καλλιέργειας που υπόκειται στους κανόνες της κοινής οργάνωσης της αγοράς. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η ρύθμιση αυτή θεωρείται ως πλήρες και διεξοδικό σύστημα που αποκλείει κάθε δυνατότητα για τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα τα οποία θα παρεκκλίνουν από αυτό ή θα το θίξουν. Για το λόγο αυτό, δεν μπορεί να απολαύει καμιάς των παρεκκλίσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Όσον αφορά το γεγονός ότι η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο των κοινοτικών διατάξεων της κοινής γεωργικής πολιτικής, διαπιστώνεται ότι ούτε ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92 ούτε ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 334/93 επιτρέπουν στα κράτη μέλη να χορηγούν συμπληρωματικές ενισχύσεις σε σχέση με την κοινοτική αντιστάθμιση που χορηγείται για τις γαίες που τελούν υπό αγρανάπαυση και προορίζονται για την παραγωγή προϊόντων που δεν χρησιμοποιούνται για τη διατροφή.

Επειδή η ενίσχυση χορηγείται για τις καλλιέργειες που πραγματοποιούνται σε γαίες που υπόκεινται στο καθεστώς που θεσπίζεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92, είναι αντίθετη προς τις διατάξεις που προβλέπονται σ' αυτόν και θεσπίζουν σύστημα παρεμβάσεων που προορίζεται για την σταθεροποίηση των αγορών στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών [βλέπε άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92].

Ως εκ τούτου, κάθε κρατική παρέμβαση στον τομέα που καλύπτεται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92, θα ισοδυναμούσε με παρέμβαση του κράτους στο «πλήρες και διεξοδικό σύστημα», για το οποίο το Δικαστήριο επανειλημμένα αποφάσισε ότι ανήκει αποκλειστικά στην κοινοτική αρμοδιότητα.

Όσον αφορά την πρόθεση των βελγικών αρχών να βελτιώσουν την προστασία του περιβάλλοντος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι εφαρμόζεται το άρθρο 7 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1765/92, επειδή πρόκειται για γαίες που τελούν υπό αγρανάπαυση· το άρθρο αυτό προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εν λόγω γαίες μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, αφού λάβουν υπόψη τα χαρακτηριστικά των εκτάσεων που αποσύρονται από την παραγωγή. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των μεθόδων παραγωγής που είναι συμβατές με τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, θεωρείται ως εκπλήρωση μιας υποχρέωσης που έχει επιβληθεί ήδη από την κοινοτική νομοθεσία.

Εξάλλου, για τις γαίες που τελούν υπό αγρανάπαυση, και προορίζονται για την παραγωγή προϊόντων που δεν χρησιμοποιούνται γα τη διατροφή, το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2078/92 του Συμβουλίου [3], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2772/95 της Επιτροπής [4], προβλέπει την απαγόρευση κάθε μέτρου συμπληρωματικής εθνικής ενίσχυσης σε σχέση με τις ενισχύσεις που προβλέπονται στον ίδιο κανονισμό (οι οποίες δεν μπορούν να χορηγηθούν για περιβαλλοντικά προγράμματα τα οποία υλοποιούνται σε γαίες που τελούν υπό αγρανάπαυση για την παραγωγή προϊόντων που δεν χρησιμοποιούνται στη διατροφή).

Για το λόγο αυτό, το εθνικό αυτό μέτρο θεωρείται ασυμβίβαστο με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2078/92.

IV

Το άρθρο 33 του κανονισμού αριθ. 136/66/ΕΟΚ καθιστά τα άρθρα 92, 93 και 94 της συνθήκης εφαρμόσιμα στην παραγωγή και το εμπόριο των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, με την επιφύλαξη των αντίθετων διατάξεων του ιδίου κανονισμού.

[1] ΕΕ L 38 της 16. 2. 1993, σ. 12.
[2] ΕΕ L 312 της 23. 12. 1995, σ. 9.
[3] ΕΕ L 215 της 30. 7. 1992, σ. 85.
[4] ΕΕ L 288 της 1. 12. 1995, σ. 35.

Τά άρθρα αυτά αφορούν και τη χειμερινή κράμβη.

Σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, στο βαθμό που θίγουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη και από τους κρατικούς πόρους, υπό οποιαδήποτε μορφή, οι οποίες νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό, ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένες παραγωγές.

Τα εν λόγω μέτρα αποτελούν ενισχύσεις που χορηγούνται κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Πράγματι, βελτιώνουν την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων που τις λαμβάνουν, σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους οι οποίοι δεν λαμβάνουν αυτή την βοήθεια. Κατά συνέπεια, νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό κατά την έννοια που αναφέρεται ανωτέρω.

Λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, τον όγκο των συναλλαγών κράμβης [για το 1995: εξαγωγές του Βελγίου (συμπεριλαμβανομένου του Λουξεμβούργου) προς τα υπόλοιπα κράτη μέλη: 7,81 εκατομμύρια Ecu· εισαγωγές των άλλων κρατών μελών προς το Βέλγιο (συμπεριλαμβανομένου του Λουξεμβούργου): 71,37 εκατομμύρια Ecu [1]], καθώς και, αφετέρου, τη βελγική παραγωγή (18 900 τόνοι) σε σύγκριση με την παραγωγή των υπολοίπων κρατών μελών (8,05 εκατομμύρια τόνοι) [2], φαίνεται ότι οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να θίξουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, και ως εκ τούτου, ευνοούν την εθνική παραγωγή εις βάρος των εισαγωγών των υπολοίπων κρατών μελών.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι ακόμα και η σχετικά χαμηλή σημασία μιας ενίσχυσης ή το σχετικά περιορισμένο μέγεθος της δικαιούχου επιχείρησης δεν αποκλείουν à priori το ενδεχόμενο να θιγούν οι συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα προηγούνται, οι εν λόγω ενισχύσεις αποτελούν κρατικές ενισχύσεις που πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Η αρχή του ασυμβίβαστου που αναφέρεται στο άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης περικλείει ωστόσο ορισμένες εξαιρέσεις.

V

Οι εξαιρέσεις από το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 προφανώς δεν εφαρμόζονται. Δεν έχουν επίσης αναφερθεί από τις βελγικές αρχές.

Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης πρέπει να διερμηνεύονται αυστηρώς κατά την εξέταση κάθε προγράμματος ενίσχυσης περιφερειακού ή κλαδικού χαρακτήρα, ή σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση εφαρμογής των γενικών καθεστώτων χορήγησης ενισχύσεων.

Ωστόσο, δεν μπορούν να χορηγηθούν παρά μόνο στην περίπτωση που η Επιτροπή μπορεί να καθορίσει ότι η ενίσχυση είναι αναγκαία για την υλοποίηση ενός από τους εν λόγω στόχους. Το γεγονός ότι κάποιες ενισχύσεις θα μπορούσαν να απολάβουν αυτών των παρεκκλίσεων, χωρίς να συνεπάγονται μια τέτοια αντιστάθμιση, θα έθιγαν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και θα προκαλούσαν αδικαιολόγητες για το κοινοτικό συμφέρον στρεβλώσεις ανταγωνισμού, και, κατά συνέπεια, πλεονεκτήματα για τους εμπορικούς φορείς ορισμένων κρατών μελών.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ενίσχυση δεν περιλαμβάνει κανένα αντιστάθμισμα αυτού του είδους. Πράγματι η βελγική κυβέρνηση δεν έδωσε και η Επιτροπή δεν έχει βρει καμία δικαιολογία που να τεκμηριώνει ότι η εν λόγω ενίσχυση πληροί τους απαιτούμενους για την εφαρμογή μιας των παρεκκλίσεων όρους, που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3.

Πρόκειται για μέτρα προώθησης της υλοποίησης ενός σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο β), δεδομένου ότι με τα ενδεχόμενα αποτελέσματα που μπορούν να έχουν στις συναλλαγές, οι ενισχύσεις αυτές αντίκεινται στο κοινό συμφέρον.

Ούτε πρόκειται για μέτρα που μπορούν να αποκαταστήσουν μια σοβαρή διαταραχή της οικονομίας ενός κράτους μέλους, κατά την έννοια αυτής της ίδιας διάταξης.

Επίσης, η ενίσχυση δεν κοινοποιήθηκε ως ενίσχυση περιφερειακού χαρακτήρα με βάση το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α), της συνθήκης.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που έχουν ως στόχο να διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών, η Επιτροπή μπορεί να τις θεωρήσει συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, εφόσον η ενίσχυση

— δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον

και

— διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων περιοχών προωθώντας τη διάθεση των ειδικών προϊόντων τους.

Επειδή πρόκειται για ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1, στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό εξ ορισμού, αλλά με βάση το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) είναι ασυμβίβαστες μόνον όταν το πράττουν σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον.

Επομένως το κοινό συμφέρον υπαγορεύει με τρόπο απόλυτο, τη μη χορήγηση των εν λόγω ενισχύσεων, δεδομένων των παραβάσεων που έχουν διαπιστωθεί στο τμήμα III.

[1] Comext 2.
[2] Eurostat.

Κατά συνέπεια, όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ), κατά των ενισχύσεων που προορίζονται να ευνοήσουν ή να διευκολύνουν την οικονομική ανάπτυξη των περιοχών, καθώς και την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο στοιχείο γ), η Επιτροπή διαπιστώνει ότι τα εν λόγω μέτρα δεν μπορούν να απολαύουν αυτών των παρεκκλίσεων.

Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν να απολαύουν των παρεκκλίσεων του άρθρου 92 της συνθήκης, και θεωρούνται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Επομένως δεν μπορούν να χορηγηθούν,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 του σχεδίου απόφασης της κυβέρνησης της περιοχής της Βαλονίας, όσον αφορά τη χορήγηση πριμοδότησης για την καλλιέργεια κράμβης που δεν προορίζεται για τη διατροφή, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, με βάση το άρθρο 92 της συνθήκης ΕΚ και δεν μπορούν να χορηγηθούν.

Άρθρο 2

Η βελγική κυβέρνηση ενημερώνει την Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο του Βελγίου.

Βρυξέλλες, 18 Νοεμβρίου 1997.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής